

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ซึ่งได้นำเสนอเรียงตามลำดับหัวข้อ
ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตาก
จำนวน 3,129 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 254 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,575 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตากที่
ได้รับการประเมินภายนอกรอบที่สอง ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 210 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร
โรงเรียน จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 180 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ร้อยละ
25 ของเคอร์ลิงเจอร์ (Kerlinger อ้างใน พิศร ทองชั้น 2544 : 204) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่ม
อย่างเป็นระบบ (ดังรายละเอียดในภาพผนวก จ) โดยดำเนินการสุ่มตามขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 จำแนกโรงเรียนที่ได้รับการประเมินรอบที่สองตามเขตพื้นที่ที่สังกัด

1.2.2 สุ่มผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละกลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีการสุ่มจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ
สถานศึกษา หรือ ผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน ได้ผู้บริหารที่
เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2) ครูผู้สอนใช้วิธีการสุ่มจากครูที่ปฏิบัติหน้าที่ครูวิชาการ และครูผู้สอนทุกช่วง
ชั้น โรงเรียนละ 6 คน ได้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน โดยแบบสอบถามแต่ละฉบับแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 40 ข้อ จำแนกเป็น 4 แบบ คือ

- 1) แบบภาวะผู้นำแบบสนับสนุน จำนวน 10 ข้อ
- 2) แบบภาวะผู้นำแบบสั่งการ จำนวน 10 ข้อ
- 3) แบบภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน จำนวน 10 ข้อ
- 4) แบบภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 40 ข้อ จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำนวน 10 ข้อ
- 2) ด้านการพัฒนาและดำเนินงานตามแผนคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 ข้อ
- 3) ด้านการพัฒนาตรวจสอบและการประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 ข้อ
- 4) ด้านการรายงานคุณภาพและการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 ข้อ

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำเครื่องมือการวิจัย

2.2.2 นำแบบวัดภาวะผู้นำ (The Path-Goal Leadership Question) ของอินค์วิต ซึ่งสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์พัฒนาเป็นฉบับภาษาไทย โดยผู้วิจัยนำมาปรับสำนวนภาษาบางรายการให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในจังหวัดตาก

2.2.3 จัดทำร่างข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2.4 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจและให้ข้อเสนอแนะ

2.2.5 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ดังรายชื่อในภาคผนวก) ตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้แบบประเมินค่าความสอดคล้อง (Index of Congruence -- IOC) ปรากฏว่าแบบวัดภาวะผู้นำ มีค่าความสอดคล้องระหว่าง .60-1.00 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา .80-1.00

2.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตาก ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 56 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้รับจากการทดลอง มาคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ตามสูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่า แบบวัดภาวะผู้นำมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .97 และแบบสอบถามการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98

2.2.7 นำแบบสอบถามไปจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 23 สิงหาคม ถึงวันที่ 30 กันยายน 2550 โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ขออนุญาตจากสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาดากเขต 1 และเขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 นำส่งแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก 1 และเขต 2 ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมนัดหมายวันขอรับคืนแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 210 ฉบับ ได้รับคืน 210 ฉบับ แบบสอบถามที่ได้รับคืนคิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน แล้วคัดเลือกไว้เฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่า แบบสอบถามที่ได้รับคืน มีความสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 นำแบบสอบถามมาลงรหัสในแบบลงรหัสวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำไปประมวลผลเพื่อคำนวณหาค่าสถิติที่เกี่ยวข้องด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

4.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าความถี่ค่าร้อยละ

4.2.2 แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงมาตรฐานแล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535 : 100)

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.51 – 5.00	มีแบบภาวะผู้นำในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีแบบภาวะผู้นำในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีแบบภาวะผู้นำในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีแบบภาวะผู้นำในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีแบบภาวะผู้นำในระดับน้อยที่สุด

4.2.3 การดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงมาตรฐาน แล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535 : 100)

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.51 – 5.00	มีการดำเนินการพัฒนาในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีการดำเนินการพัฒนาในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีการดำเนินการพัฒนาในระดับปานกลาง
1.51 – 2.51	มีการดำเนินการพัฒนาในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีการดำเนินการพัฒนาในระดับน้อยที่สุด

4.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และแปลผล ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2536:153)

ระดับมากที่สุด	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า .80 ขึ้นไป แสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ในทางบวก
ระดับมาก	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า .60 - .79 แสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ในทางบวก
ระดับปานกลาง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า .40 - .59 แสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ในทางบวก
ระดับต่ำ	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า .20 - .39 แสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ในทางบวก
ระดับต่ำที่สุด	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า .20 - ลงมา แสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ในทางบวก

5. การสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

- 4.1 สถิติพื้นฐานใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 4.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน